

”Strandkyrkogården har med sin naturnära och vackra placering vid Drevviken stor potential att bli en kyrkogård där många Stockholmare väljer att bli begravda. En enklare ceremonilokal på Strandkyrkogården som är en delvis outnyttjad begravningsplats beroende på dess läge men också av att det inte finns någon ceremonilokal inom begravningsplatsen är därför något vi är mycket positiva till. En sådan kan bidra till att göra det mer attraktivt att välja att begravas på Strandkyrkogården.”

§ 10 Solceller på fastigheter

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna redovisningen.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-08-25, Dnr 1.4.1-1222-2017. Förvaltningen har fått i uppdrag från Marja Sandin-Wester m fl (MP), Mathias Tofvesson m fl (S) och Sara Stenudd (V) att utreda möjligheten till att installera solel på nämndens fastigheter.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta

1. godkänna redovisningen.

§ 11 Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 (KS 434-21-/2017), svar på remiss

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen**
- 2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-08-08, Dnr 1.7-1016-2017. Kyrkogårdsnämnden har av kommunstyrelsen fått en remiss med förslag till *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022*. Programmet syftar till att utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsgång

Annette Lundquist Larsson m fl (M) och ersättaren *Ewa-Marie Ås* (KD) lade fram ett eget förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och ersättaren *Ewa-Marie Ås* (KD) enligt följande:

”att delvis bifalla kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Jämställdhet och jämlikhet är en frihetsfråga. Alla människor ska ha samma rättigheter och möjligheter att göra egna val för att forma sina liv. För att uppnå ett jämställt och jämlikt samhälle för alla individer ska staden arbeta för att de hinder som finns ska undanröjas.

Samhället bör tillhandahålla förutsättningar för att alla ska kunna leva sitt liv och göra sina egna val. Men valen måste ytterst vara upp till den enskilda individen, utan detaljstyrning och pekpinningar från staden. Att kvinnor och män till exempel ska ha lika möjligheter i sina studie- och yrkesval betyder inte att staden ska påverka vilka val människors slutligen gör, utan endast att staden ska skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att välja. Staden bör därför inte i jämställdhetsprogrammet peka ut hur stockholmarna måste göra yrkes- och studieval som ”bryter stereotypa könsmonster” då det går emot ambitionen om att möjligheterna ska vara desamma oavsett kön. Människors möjligheter ska inte begränsas av varken kön eller eventuell förekomst av stereotypa könsnormer. Besluten ska vara individens, inte stadens.

Programmet för ett jämställt Stockholm har ett gott syfte, men samtidigt som det visserligen synliggör skillnader och andra allvarliga samhällsproblem, riskerar det att missa att det i grunden handlar om respekt och lika värde för alla människor, oavsett kön. Det är inte heller oproblemiskt att ålägga stadens verksamheter ytterligare styrdokument och mål att förhålla sig till. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policier som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor.

Mäns våld mot kvinnor är mycket allvarligt och skall stävjas. Men allt våld ska förhindras oavsett gärningsman eller offer. I programmet saknas en problematisering av att avgränsningen av våld i nära relationer begränsas till mäns våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor är ett

allvarligt samhällsproblem, men begreppet utesluter våld inom samkönade relationer eller kvinnors våld mot män, trots att även detta utgör ett hinder för att uppnå jämställdhet. Den undertecknade CEMR-deklarationen använder till exempel därför istället begreppet ”könsrelaterat våld”, vilket vi anser mer passande. Vi anser även att det är självklart att staden på inget sätt ska bidra till att uppmuntra till att våld uppstår oavsett vilka negativa normer det handlar om, varför det även blir märkligt att endast peka ut negativa maskulinitetsnormer.

Stockholms stad har en viktig roll att spela som arbetsgivare. Givetvis är det angeläget att försöka uppnå en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, men vi tror inte att staden kan besluta denna fördelning genom sin personalpolicy. Staden bör inte engagera sig i detta på annat sätt än utifrån ett arbetsgivarperspektiv där förutsättningarna för att båda i en relation ska ha lika möjlighet att välja att själv ta ansvar för hemarbete. Stockholms stad bör i rollen som arbetsgivare istället påverka icke jämställda villkor mellan kvinnor och män vad gäller löneskillnader, arbetsvillkor och möjlighet att göra karriär.

En aspekt som inte får förbises är att staden inte kan lösa alla orättvisor samtidigt. En av de mer trängande uppgifterna är att tillse att flickor och kvinnor som lever under hedersförtryck får sin frihet värnad och sina medborgerliga rättigheter tillgodosedda. Utanförskapet växer och väntas om några år omfatta uppemot en miljon personer. Det är en utveckling som Sverige inte har råd med. Att bryta utanförskapet är en central politisk uppgift, såväl nationellt som lokalt, under de kommande åren.

En särskilt utsatt grupp, vilka har mycket svårt att få fäste på svensk arbetsmarknad, är *utrikesfödda* kvinnor. Endast knappt hälften av utomeuropeiskt födda kvinnor var sysselsatta 2014. Det är därför viktigt att de insatser som görs för att få in fler på arbetsmarknaden präglas av ett tydligt jämställdhetsperspektiv där möjligheten att få stöd inte påverkas av vilket kön en person har. Det är positivt att programmet nu lyfter flickors och kvinnors särskilda erfarenheter, behov och utsatthet i flyktingmottagandet.

Vi delar självklart ambitionen om att vi ska ha ett jämställt Stockholm där alla människor har makt att forma samhället och sina egna liv. Mycket utav det som programmet lyfter för att skapa ett mer jämställt Stockholm är dock självklarheter.

Vissa av programmets fokusmål och inriktningar kan till och med motarbeta denna ambition-Trots att vi lever i en av världens mest jämställda städer, kvarstår utmaningar.

I sammanhanget vill vi påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om lika rättigheter och möjli

§ 12 Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022 (KS 171-116-2017)

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen**
- 2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.**

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-08-08, Dnr 1.7-1014-2014. förslag till *Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022*. Programmet är ett styrdokument som syftar till att nå visionen om "Ett Stockholm för alla" med fokus på hbtq-personers rättigheter.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Särskilt uttalande lämnades av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och ersättaren *Ewa-Marie Ås* (KD) enligt följande:

"Alla människor ska ha samma frihet att göra egna val för att forma sina liv. För att uppnå ett jämställt och jämlikt samhälle för alla individer ska staden arbeta för att de hinder som finns ska undanröjas.

Det aktuella programmet har ett gott syfte. Dock ser vi en problematik i att ålägga stadens verksamheter ytterligare policier och styrdokument. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policier som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor.. Det borde vara självklart att svenska lag ska gälla utan att det tydliggörs i ett policyprogram. I detta tänkta övergripande dokument bör detta föreliggande programs fokusområden inkluderas.

I sammanhanget vill vi påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid